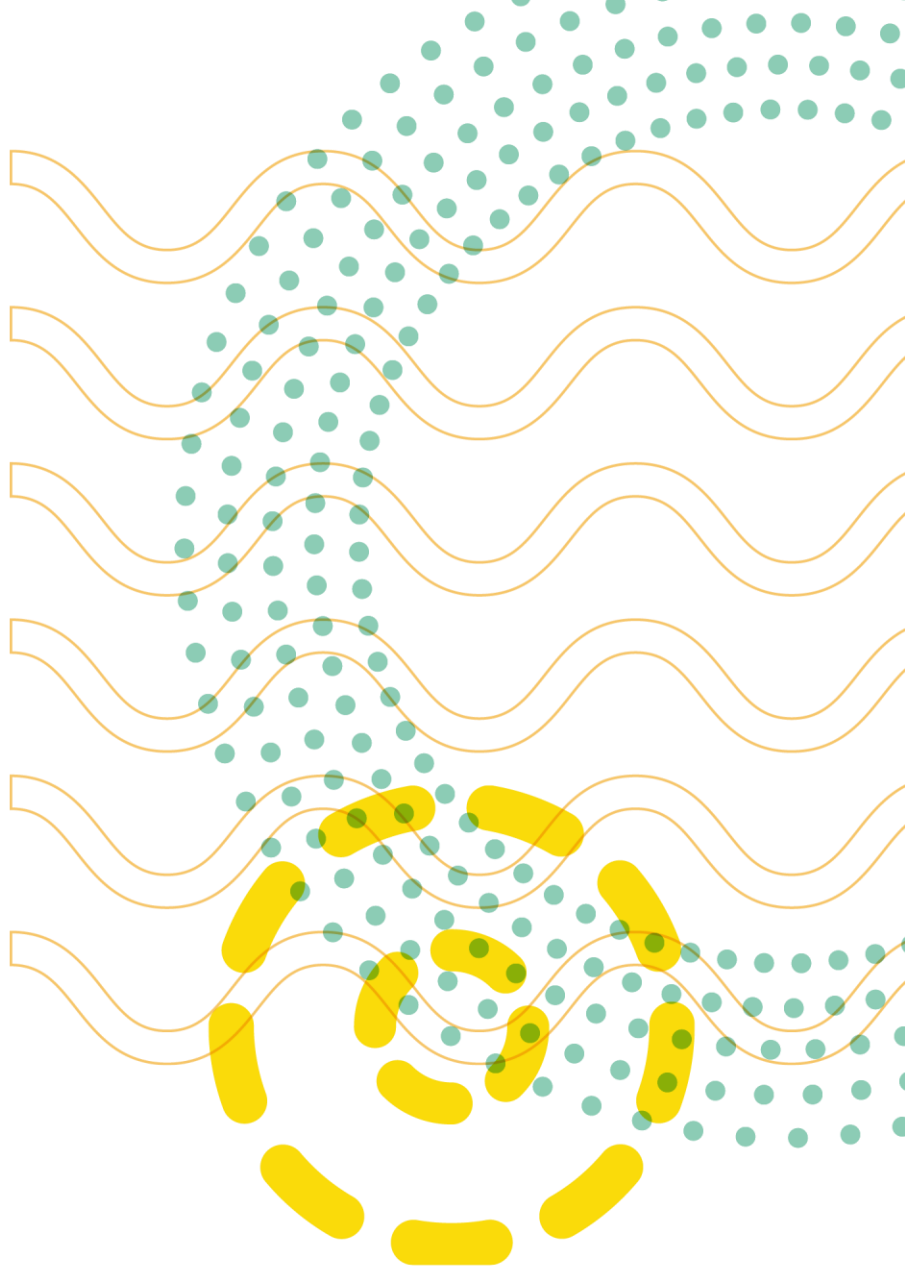
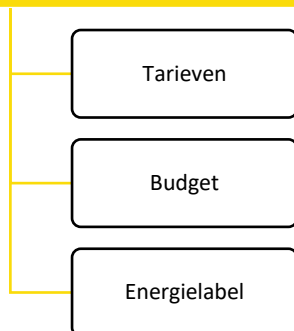

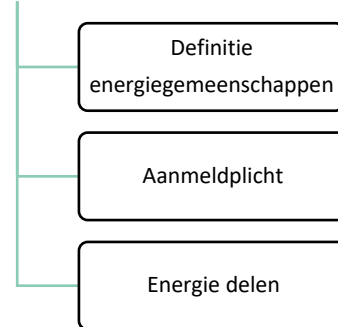
Lobbystrategie Energie Samen

April 2022

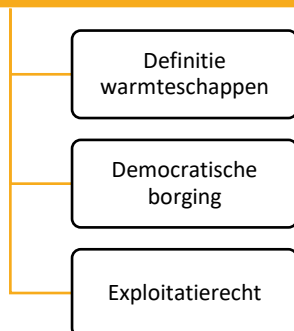
1. Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE)

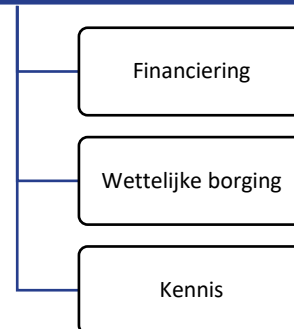
2. Energiewet

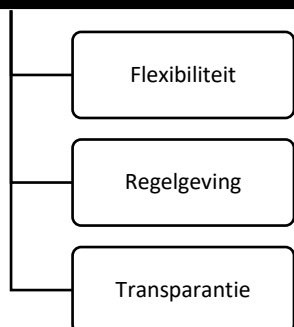
3. Warmtewet

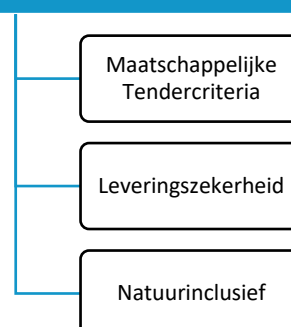
4. De maatschappelijke route

5. Netcongestie

6. Wind op zee

Voorwoord

Energie Samen behartigt de belangen van energiegemeenschappen (lokale gemeenschappen van burgers en ondernemers, ook wel energiegemeenschappen genoemd) bij overheden, toezichthouders en netbeheerders. We lobbyen voor verbetering van de positie van duurzame productie binnen de huidige mogelijkheden en doen voorstellen voor nieuwe wet- en regelgeving. Ook oefenen we druk uit op de netbeheerders om hun prestaties te verbeteren en denken we mee over de toekomst van ons energiesysteem.

Siward Zomer (Coöperatief directeur), Leon Straathof (Adviseur netinfrastructuur en -regulering) en Ries Verhoeven (Lobby en Belangenbehartiging) lobbyen landelijk en regionaal bij politiek en bestuur voor duurzame coöperaties, initiatieven, organisaties en bedrijven. In deze lobbystrategie is in hoofdlijnen beschreven wat onze standpunten zijn om de positie van energievoederingsorganisaties te verstevigen. De standpunten van Energie Samen komen tot stand in samenspraak met vertegenwoordigers van onze leden in verschillende expertgroepen (figuur 1).

Als het gaat om belangenbehartiging voor duurzame energieproductie werken we zoveel mogelijk samen met verwante organisaties. De organisaties waar we het meest mee samen werken zijn:

- de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE): waarvan bedrijven en brancheorganisaties in de duurzame energiesector lid zijn (inclusief regionale netbeheerders),
- de Nederlandse Windenergie Associatie (NWEA): de branchevereniging van de windsector,
- Holland Solar: de branchevereniging van de Nederlandse zonne-energiesector.
- Windunie: lid van Energie Samen

Figuur 1: Overzicht expertgroepen Energie Samen

Inhoudsopgave

1. SCE (en oude Postcoderoosregeling PCR)	5
2. Energiewet	8
3. Warmtewet	10
4. De Maatschappelijke route voor verduurzaming gebouwde omgeving	12
5. Netcongestie	14
6. Wind op zee	16

1. SCE (en oude Postcoderoosregeling PCR)

Energie Samen is structureel met het ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) in gesprek om te praten over o.a. de huidige tarieven voor SCE (postcoderoosregeling vanaf 2021), knelpunten voor postcoderooscoöperaties onder de oude regeling (PCR, tot 2021) en manieren om de samenwerking te verbeteren. Door het gesprek aan te gaan met het ministerie willen we voorkomen dat elk jaar Kamervragen, pers en amendementen moeten worden ingezet om het belang van de coöperatieve beweging te regelen. Uit de eerste gesprekken kwam naar voren dat EZK samen met Energie Samen een agenda wil gaan opzetten om problemen voor energiecoöperaties te kunnen oplossen. Daarnaast moet er worden gewerkt aan een open relatie met het Planbureau voor de Leefomgeving PBL over de SCE-tarieven. Deze relatie moet ervoor zorgen dat de modellen van het PBL beter aansluiten met wat er in de praktijk gebeurt.

1.1 Effect verlaging Energiebelasting op oude Postcoderoosregeling (PCR)

Het kabinet heeft besloten om de energiebelasting op elektriciteit voor 2022 fors te verlagen ten opzichte van het oorspronkelijke voorstel. Dit is heel zuur voor veel vroege investeerders in duurzame energie en mogelijk financieel problematisch voor veel postcoderooscoöperaties onder de PCR.

Rond de verlaging van de energiebelasting spelen twee problemen.

1. Niet waarmaken van gewekte verwachtingen bemoeilijkt nieuwe investeringen door leden

Het eerste probleem is de verwachtingen die gewekt zijn bij leden die geïnvesteerd hebben in PCR-projecten. Voor onze leden is het heel zuur. Dit zijn pioniers die in hun vrije tijd voor zaaltjes hebben gestaan en een verwachting gepresenteerd hebben aan hun buurtgenoten. Die verwachting was gebaseerd op een wet van de overheid (de wet fiscale maatregelen klimaatakkoord, 17 september 2019, red). Nu komen deze verwachtingen niet uit. Dat is moeilijk uit te leggen en een deuk in het vertrouwen voor zo'n coöperatie die in de toekomst diezelfde leden nodig heeft voor nieuwe investeringen in zon-, wind- en warmteprojecten.

Aan de andere kant verandert er voor de investeerders niets aan hun recht om geen energiebelasting op stroom te betalen. Dat blijft 15 jaar in stand, ook als de energiebelasting op stroom voor anderen weer stijgt. Het is een verandering tussen wat er verwacht werd en wat zich daadwerkelijk voordoet.

2. Financiële problemen bij sommige postcoderooscoöperaties

Een tweede probleem is dat voor sommige postcoderooscoöperaties wel degelijk een financieel probleem kan ontstaan. De situatie kan per coöperatie verschillen, afhankelijk van de opzet van de coöperatie, van het project en van de afspraken die met leden gemaakt zijn.

Standpunt Energie Samen

Maak een overgangsregeling voor bestaande postcoderoosprojecten.

Een goede afkoopregeling kan de financiële problemen bij postcoderooscoöperaties oplossen en het vertrouwen bij de leden van postcoderooscoöperatie in volgende investeringsrondes herstellen.

Stand van zaken lobby

- Vrijdag 29 oktober 2021 hebben we in overleg met de expertgroep Postcoderoos het probleem onder de aandacht gebracht van leden van de Tweede Kamer en een oplossing voor de korte termijn gesuggereerd ([download pdf](#)). Hier is helaas geen reactie op gekomen vanuit de Tweede Kamer.
- In 2022 moet er worden gekeken naar een lange termijn oplossing. Voor die lange termijn oplossing heeft Siward Zomer samen met de expertgroep PCRS een voorstel voor een afkoopregeling uitgewerkt voor postcoderooscoöperaties onder de PCR. Dit voorstel wordt in mei besproken met het ministerie van EZK. Er zijn bij het voorstel voor een afkoopregeling wel een paar uitdagingen, waardoor we niet kunnen inschatten hoelang dit traject gaat duren.

Relevante documenten

- [Verlaging energiebelasting op stroom en je postcoderooscoöperatie \(webpagina\)](#)
- [Postcoderoosregeling PCR \(webpagina\)](#)

1.2 SCE-tarieven

De Subsidieregeling coöperatieve energieopwekking (SCE) ging op 1 maart 2022 open met de tarieven zoals in het eindadvies van PBL. Kortweg: een basisbedrag voor zon van 9,6 cent voor een grootverbruikersaansluiting en 12,4 cent voor een kleinverbruikersaansluiting. Daarmee zijn volgens ons nauwelijks rendabele projecten op te zetten. We hebben de leden gevraagd de aanvraag voor de ronde 2022 niet in te dienen als de businesscase onrendabel is. Dit zou namelijk zorgen voor veel afgegeven beschikkingen die niet gebruikt gaan worden (hier is geen enkele partij bij gebaat). Onze ervaring bij de SDE is dat er onrendabele aanvragen worden ingediend in de hoop dat de tarieven nog verbeteren.

Standpunt Energie Samen

Zorg voor SCE-tarieven die rendabele projecten mogelijk maken.

Stand van zaken lobby

- Siward Zomer en Ries Verhoeven zijn in gesprek met het ministerie van EZK en met PBL over de voorgestelde SCE-tarieven. Onze inzet is een opening van de SCE-regeling met nieuwe tarieven in de zomer van 2022.
- Om sterker te staan tegenover de adviezen en modellen van PBL hebben we de hulp van de leden gevraagd, namelijk informatie over zoveel mogelijk onrendabele business case onder de SCE 2022. Meer informatie is [hier](#) te vinden.
- Op 14 april 2022 heeft Energie Samen met de expertgroep PCRS een consultatie ingediend op de [Wijzigingsnotitie Subsidieregeling Cooperatieve Energieopwekking \(SCE\) 2023](#). Deze consultatie is onderbouwd met de businesscases die de leden naar Energie Samen hebben opgestuurd.

Relevante documenten

- [Onrendabele SCE 2022? Deel je business case met ons! \(webpagina\)](#)
- [SCE-update \(webpagina\)](#)

1.3 SCE-budget

Stand van zaken lobby

- De lobby voor het verhogen van het SCE-budget is geslaagd. Het openstellingsbudget van de SCE zal in 2022 € 150 miljoen bedragen. Oorspronkelijk was € 37 miljoen voorzien voor 2022.

Relevante documenten

- [Updates SCE 2022: tarief, budget en openstelling \(webpagina\)](#)
- [Amendement van het lid Boucke c.s. over verhoging van het budget \(webpagina\)](#)

1.4 Energielabel

Energiecoöperaties ervaren belemmeringen in hun voorstellen richting perceel-, dak- c.q. gebouweigenaren bij het initiëren, organiseren en ontwerpen van collectieve Zon-PV-projecten, o.a. in het kader van de nieuwe SCE-subsidieregeling.

- Zon-PV-projecten mogen alleen worden meegeteld/gerekend in het energielabel(s) van een gebouw als ze ‘achter de meter’ zijn aangesloten op het perceel, of, indien niet op het betreffende perceel gelegen (maar wel binnen 10 km), alleen via een rechtstreekse kabel zijn verbonden met dat perceel, en niet via het bestaande net.
- Gebouweigenaren verwachten dat zonnestroomproductie bijdraagt aan energielabel van hun gebouwen.

Standpunt Energie Samen

Laat Zon-op-Dak-projecten van energiecoöperaties bijdragen aan het energielabel van gebouwen. Hierdoor wordt de drempel lager voor dakeigenaren om hun dak ter beschikking te stellen.

Stand van zaken lobby

- Er is een tekstvoorstel in de maak om de betreffende ISSO-publicaties te verduidelijken zodat zonnepanelen ook effect hebben op het energielabel.

Relevante documenten

- [Telt opwek Postcoderoosproject mee voor energielabel gebouw? \(webpagina\)](#)

2. Energiewet

De Energiewet 1.0 moet de bestaande Elektriciteitswet, Gaswet en Warmtewet vervangen. Het ministerie van EZK publiceerde 17 juli 2020 het werkdocument 'Contouren van de Energiewet' ([pdf](#)). Energie Samen heeft samen met experts een uitgebreide reactie geschreven naar aanleiding van de consultatie op deze nieuwe wet. Een van onze aandachtspunten is de borging van de rol van energiegemeenschappen. Daarnaast kijken we natuurlijk naar netaansluiting, transport en congestiemanagement.

Standpunten Energie Samen

1. *Erken energiegemeenschappen als nieuwe marktspeler.* Om een gelijk speelveld te creëren werkt het niet dat alle regels voor alle markspelers, inclusief energiegemeenschappen, hetzelfde zijn. Ze verschillen immers van elkaar. Om gelijke toegang tot de markt te creëren, zou bij de verdere invulling nagedacht moeten worden welke regels wel of niet toepasbaar zijn voor energiegemeenschappen.
2. *Gebruik in de definitie van energiegemeenschappen de term 'juridische entiteit' in plaats van de specifiekere term 'rechtspersoon'.*
3. *Voeg een aanmeldplicht voor energiegemeenschappen toe aan de Energiewet* zodat het monitoren ervan makkelijker wordt voor de overheid én de sector zelf. Dit voorkomt ook dat er misbruik gemaakt kan worden van de term.
4. *Zorg voor een experimenteerregeling.* Het is van belang dat er ruimte geboden wordt voor een regeling waarbinnen geëxperimenteerd kan worden met wetswijzigingen en/of vrijstellingen. Belangrijk is daarbij dat zo'n regeling ook ruimte biedt voor experimenten, waarbij, conform de [Hernieuwbare Energie Richtlijn](#), integratie van verschillende energievormen en energiedragers (elektriciteit, gas -ook H₂- en dus ook warmte) mogelijk is.
5. *Maak vergunningvrij leveren mogelijk.* Het verlichten van de administratieve lasten voor energiegemeenschappen en actieve eindgebruikers. In de conceptteksten van de Energiewet wordt vergunningvrij leveren van elektriciteit die samen met anderen wordt opgewekt, niet extra gefaciliteerd en zelfs onnodig ingeperkt. Het onderling 'delen' van energie moet makkelijker worden gemaakt.
6. *Neem hernieuwbaar gas op in de wetgeving.* Energiegemeenschappen zijn bezig met langetermijn-opslag, waarbij opslag in de vorm van hernieuwbaar gas (zoals biogas of waterstof) steeds vaker als optie wordt onderzocht.
7. *Voorkom onnodige kosten* voor actieve consumenten, overdrachtspunten, allocatiepunten en meetgegevens. Het is onnodig om voor additionele allocatiepunten extra meetinrichtingen te installeren.
8. *Maak collectieve zelfconsumptie mogelijk (= energie delen).* In Europese regelgeving wordt een specifiek onderscheid gemaakt tussen levering (*supply*) en delen (*sharing*) van energie. Het concept 'leveren' is duidelijk in Nederland, maar het concept *energy sharing* niet. Invoering van het concept 'energie delen' kan de stijging van de maatschappelijke kosten van de energietransitie beperken, en tegelijkertijd de capaciteit van bestaande infrastructuur voor het aansluiten van decentrale duurzame bronnen vergroten.

Stand van zaken lobby

- De expertgroep Energiewet heeft het White paper slim energie delen afgerond. Met dit paper is de lobby gestart om een definitie van het concept energie delen in de Energiewet te krijgen. De White paper is [hier](#) te vinden.
- We willen zorgen dat er een aanmeldplicht komt voor energiegemeenschappen bij een onafhankelijke organisatie, bijvoorbeeld bij de ACM (Autoriteit Consument & Markt). De eerste stappen zijn gezet, het gaat waarschijnlijk geregeld worden in lagere regelgeving (AMvB).

Relevante documenten

- [White paper slim energie delen \(pdf\)](#)
- [Nieuwe wet- en regelgeving \(webpagina\)](#)

3. Warmtewet

De overheid werkt momenteel aan een nieuwe warmtewet. In 2020 schreven we een zeer uitgebreide reactie naar aanleiding van de consultatie op de concept-warmtewet. We hebben onder andere het ‘warmteschap’ geïntroduceerd en veel suggesties gedaan om de positie van bewoners in de nieuwe wet te versterken.

Die is nodig omdat er veel gaat veranderen op het gebied van energie. Er worden nieuwe warmtebronnen ontwikkeld en warmtenetten aangelegd. Ook ontstaan er energiecoöperaties en -collectieven waarbij gebruikers zelf hun warmte willen organiseren en beheren. Daarom moeten er nieuwe regels komen voor de manier waarop overheid, energiebedrijven, netbeheerders en consumenten gaan samenwerken. In de eerste versie van de warmtewet lijkt de rol van bewonerscoöperaties niet voldoende te worden vastgelegd. Momenteel zijn we met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) in gesprek om meer grip te krijgen om het proces rondom de warmtewet.

Standpunten Energie Samen

1. Leg ‘Warmte-energiegemeenschap’ (warmteschap) in de nieuwe Warmtewet vast

Nederland staat voor de opgave om Europese richtlijnen uit het ‘Clean Energy Package’ te vertalen in nationale wetgeving. Aangezien de nieuwe Warmtewet beoogt de warmtemarkt te ordenen met het oog op de te verwachten sterke groei van het aantal warmtenetten, is het cruciaal om van meet af aan de positie van warmte-energiegemeenschappen (warmteschappen) daarin vast te leggen.

2. Zorg voor democratische borging van bewonersbelangen

Democratische borging van bewonersbelangen betekent dat bewoners invloed krijgen op de besluitvorming over hun toekomstige warmtevoorziening in alle mogelijke fasen: van planvorming tot en met de exploitatie. De invloed van bewoners kan geregeld worden door de bewonersbelangen als uitgangspunt te nemen en die te borgen. Deze belangen zijn: *betaalbaarheid, leveringszekerheid, duurzaamheid, zeggenschap en transparantie.*

3. Zet betaalbaarheid centraal

Nederland moet het Deense model volgen. In Denemarken is het winststreven heel scherp ingeperkt (*not-for-profit*). Dat geeft bewoners vertrouwen. Bovendien worden de efficiëntie en kosten van alle warmtebedrijven daar met een landelijke openbare benchmark getoetst.

4. Speel in op wensen voor verduurzaming en maak integrale oplossingen aantrekkelijk

Een warmtewet die toekomstgericht is, versterkt het belang van zowel warmtebedrijven als bewoners om te verduurzamen. Dat biedt ontwikkelruimte voor integrale benaderingen van verwarming, koeling, woningverbetering, duurzame opwek, en terugdringen van CO₂-emissies, NO_x en fijnstof. Warmtenetten op basis van lage-temperatuur-warmtebronnen hebben daarvoor veel meer potentie dan hoge-temperatuur-warmtenetten.

5. Stuur niet op zo groot mogelijke warmtekavels

Het wordt aan gemeenten overgelaten om de kavelgrootte vast te stellen, maar in de uitwerking van het wetsvoorstel wordt gestuurd op zo groot mogelijke warmtekavels. Met name de ontwikkeling van modulair groeiende netten lijkt in het wetsvoorstel niet mogelijk.

6. Verhef integrale ketenverantwoordelijkheid niet tot norm

Het wetsvoorstel stuurt aan op een geïntegreerd warmtebedrijf en integrale aansturing van de warmteketen (productie, levering en distributie). Daarmee wordt de bestaande praktijk tot norm verklaard voor de toekomst. Zo wordt markttoegang onthouden aan energiecoöperaties, nieuwe innovatieve spelers op de warmtemarkt en ook aan netbeheerders.

7. Beperk het exclusieve exploitatierecht

Het wetsvoorstel stelt een termijn aan het exclusieve exploitatierecht voor 20 tot 30 jaar voor het aangewezen warmtebedrijf. Als de aanwijzingsperiode voor het warmtebedrijf wordt gelimiteerd aan de periode die nodig is voor de warmteproductie en de warmtelevering op maximaal 15 jaar, krijgen ook andere bedrijven en een lokaal warmteschap het recht om mee te dingen.

Stand van zaken lobby

- De Warmtewet ligt momenteel stil, maar gesprekken met VNG en netbeheerders komen weer op gang.
- De lobbydocumenten zijn af, we houden goed contact met de Tweede Kamer om te zien of er veranderingen aankomen.

Relevante documenten

- [Reactie consultatie Warmtewet 2.0: 3 kansen tot verbetering \(webpagina\)](#)
- [20200731 Reactie consultatie Warmtewet Energie Samen \(pdf\)](#)
- [Video 'Het warmteschap' \(YouTube\)](#)

4. De maatschappelijke route voor verduurzaming gebouwde omgeving

Naast de individuele route om particulieren individueel over te halen om hun woning te verduurzamen en de top-down grootschalige planmatige route, is een derde route nodig om de verduurzaming van de gebouwde omgeving te versnellen. De derde route wordt ook wel ‘maatschappelijke route’ of ‘samenlevingsroute’ genoemd. Die route heeft een groeiend draagvlak in de samenleving. Als burgers zelf de regie voeren bij hun warmtevoorziening, voelen zij een grote verantwoordelijkheid hiervoor. Dit leidt tot een groter en sneller te realiseren draagvlak. Ook uit de evaluatie van de Proeftuinen Aardgasvrije Wijken (PAW) blijkt dit. Wij pleiten voor erkenning van het maatschappelijk belang van deze route in de landelijke visie op de transitie naar duurzame warmte, en voor (financiële en beleidsmatige) ondersteuning hiervoor vanuit het Rijk.

Standpunten Energie Samen

1. Pas de nieuwe Wet Collectieve Warmtevoorziening (WCW) aan in relatie met PAW en Klimaatakkoord

Om bewonersinitiatieven het perspectief te bieden dat zij zeggenschap over hun woningen behouden en kunnen doorgroeien tot warmteschappen, moeten ze allereerst een rol krijgen. Om deze maatschappelijke route te laten slagen zijn daarom twee aanpassingen nodig binnen de nieuwe Wet Collectieve Warmtevoorziening. Deze aanpassingen zorgen voor een goede aansluiting van de WCW op de wijkgerichte aanpak van het Klimaatakkoord en het PAW-programma:

- *Borg de bewonerszeggenschap over het buurtenergieplan.*
Het proces voor een buurtenergieplan met zeggenschap van bewoners borgen, in samenwerking met de gemeente. De omgevingswet lijkt niet toereikend voor deze participatie omdat het hierbij niet alleen om de omgeving maar om de eigen woningen gaat.
- *Definieer warmteschappen in de wet als lokaal eigendom voor warmte.*
De status van warmteschappen, ter onderscheid van reguliere marktpartijen, in de wet definiëren om lokaal eigendom voor warmte te regelen. Dit kan op basis van de Europese regelgeving rond energiecommunities (energiegemeenschappen).

2. Zorg voor een faciliterend kader met ontwikkeling van kennis en toegang tot financiering Daarnaast is toegang tot kennis en geld nodig. Er zijn namelijk ook belemmeringen in de ontwikkeling van warmte initiatieven door slechte toegang tot financiering en beperkte gezamenlijke kennisontwikkeling.

- *Neem bewonerscollectieven en warmteschappen als volwaardige partners op in het Programma Aardgasvrije Wijken*
Begin in wijken waar bewoners al actief zijn. Neem bewonersinitiatieven en warmteschappen op als volwaardige partner in dit programma zodat er in samenwerking kennis wordt ontwikkeld over een nieuw samenspel in de democratie, lokaal eigendom, lokale bronnen en hun modellen en data.
- *Zet een kennis en leerprogramma op over het samenspel tussen gemeente, markt en bewonersinitiatieven in de ontwikkel- en exploitatiefase van de warmtetransitie.*
Dat kan in samenwerking met het Expertisecentrum Warmte (ECW).
- *Faciliteer financiële arrangementen voor warmteschappen en lokaal eigendom warmte.*
Het gaat dan om uitbreiding met ‘warmte’ van het Ontwikkelfonds voor energiecoöperaties, een Realisatiefonds dat voorziet in voldoende eigen vermogen en vreemd vermogen en zo nodig financiering van onrendabele toppen, en een Waarborgfonds voor de exploitatie van coöperatieve warmtebedrijven.

Stand van zaken lobby

- We zijn bezig om de maatschappelijke route op de agenda te krijgen in de Tweede Kamer.

Relevante documenten

- [Position Paper: De maatschappelijke route voor warmte \(pdf\)](#)

5. Netcongestie

Door het toenemende aanbod van duurzame energie wordt slim netgebruik een steeds belangrijker thema. Met slim netgebruik bedoelen we alle maatregelen die bijdragen aan de afstemming van vraag en aanbod van duurzame stroom. Deze afstemming is nodig om het elektriciteitsnet in balans te houden en plaatselijke congestie van het net te voorkomen. Met slim netgebruik bijdragen aan het elektriciteitssysteem is daarom ook een taak voor energiecoöperaties.

Standpunten Energie Samen

1. Leg veel meer elektriciteitsnetten aan: verzwaren en uitbreiden

Om de energietransitie mogelijk te maken hebben duurzame elektriciteitsproducenten volledig toegang nodig tot de elektriciteitsmarkt. Dan moeten netbeheerders ze wel aan kunnen sluiten op het elektriciteitsnet, dus er is veel meer elektriciteits-infrastructuur nodig.

2. Sluit zon en wind slim aan

Bestaande en nieuwe netten kunnen maximaal benut worden en de behoefte aan nieuwe netcapaciteit geminimaliseerd, door onderdimensionering van de omvormers, schakelbare omvormers, bijdragen aan systeemdiensten en uitgestelde levering (opslag, vraagresponso en conversie).

3. Verlicht het netcapaciteitstekort op korte termijn

Overheden en initiatiefnemers moeten weten welke netcapaciteit direct beschikbaar is in de zoekgebieden voor opwek met wind- en zon (de zoekgebieden die worden bepaald in de regionale energiestrategieën). En hoelang het duurt voor de benodigde capaciteit beschikbaar zal zijn. Gedurende de periode dat er verzwaaard wordt werken de partijen gezamenlijk aan verlichting van het netcapaciteitstekortdoor:

- de storingsreserve te benutten
- delen van netcapaciteit te stimuleren, zodat de complementariteit van de zon- en windprofielen uitgenut kan worden, of gebundelde initiatieven op een hoger netvlak aangesloten kunnen worden
- met onderdimensionering van de omvormers en oost-west-opstelling van zonninstallaties de netcapaciteit significant beter te benutten, bij vrijwel gelijkblijvende energieopbrengst
- bij noodsituaties wind- en zonne-energie terug te regelen en de gederfde opbrengsten te vergoeden, als dit de goedkoopste oplossing voor het systeem is
- de mogelijkheden van omvormers te benutten om actief en reactief vermogen dynamisch terug te leveren, waardoor het net beter uitgenut wordt en er meer ruimte ontstaat om extra vermogen aan te sluiten
- congestiemanagement toe te passen, om in gebieden die bijna vol zijn nog extra opwek aan te kunnen sluiten, en tijd te winnen voor de verzwaring van de netten in die gebieden
- de netbeheerder te ontlasten, door de expertise en het arbeidspotentieel in de sector aan te spreken, voor zelfaanleg van aansluitingen en voor schakelhandelingen door gekwalificeerde professionals
- initiatiefnemers tegemoet te komen die al een subsidiebeschikking hebben maar buiten hun invloed niet op tijd aangesloten kunnen worden
- convenanten op te stellen waarin afspraken worden gemaakt over bovenstaande intenties.

4. *Versnel de elektrificatie van de vraag*

We willen energiebeleid waarin versterkt ingezet wordt op elektrificatie van de vraag, door elektriciteit als energiebron goedkoper te maken dan fossiele bronnen.

5. *Vergroot het flexibel vermogen*

Netbeheerders, overheden en marktpartijen bereiden zich voor op de situatie dat de opwekpiek vele malen groter wordt dan de vraagpiek, iets wat zich in de nabije toekomst gaat voordoen. Hiervoor moet duurzame opwek in de tijd kunnen worden losgekoppeld van afname en moeten overschotten worden benut in tijden van tekorten.

6. *Benutten van het potentieel van 'prosumenten' en energiegemeenschappen*

Benut maximaal de mogelijkheden om lokaal te balanceren en de rol van de 'prosument' daarin. Zoals stimuleren van eigen verbruik 'achter de meter', energiemanagement, mogelijk maken van balanceren op wijkniveau (zonnepanelen, elektrische auto's, warmtepomp, inductie) en dus onderlinge uitwisseling faciliteren.

7. *Creëer ruimte in de regelgeving*

Alle partijen hebben behoefte aan regels in de Energiewet en netcodes:

- die helder zijn, zodat de partijen weten waar ze aan toe zijn,
- waarin de schaarse capaciteit op een rechtvaardige manier wordt verdeeld, en
- waarin alle partijen worden geprikkeld tot maximale inspanning om het netcapaciteitstekort te verlichten.

8. *Realiseer radicale transparantie*

Om gezamenlijk aan korte- en langetermijn-oplossingen te kunnen werken moeten netbeheerders en aangeslotenen veel beter weten wat ze aan elkaar hebben.

Stand van zaken lobby

- Leon Straathof is voor de lobby op bovenstaande punten actief in verschillende werkgroepen en commissies van de Nederlandse Vereniging Duurzame Energie (NVDE), Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA), Holland Solar, Netbeheerders en Autoriteit Consument & Markt (ACM).

Relevante documenten

- [Een praktische handreiking over systeemintegratie \(pdf\)](#)
- [Systeemintegratie: slimme energiecombinaties \(webpagina\)](#)

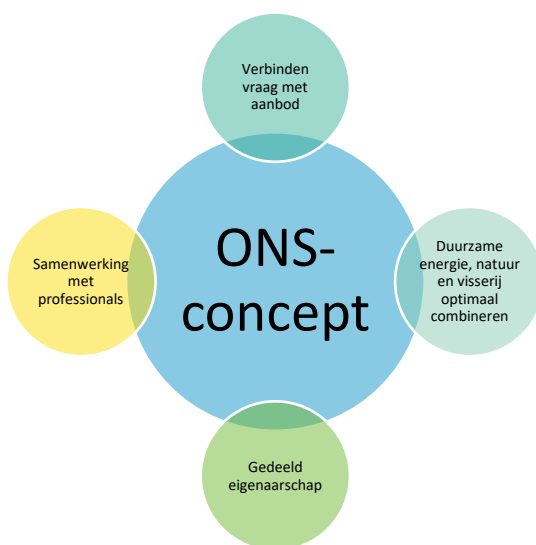
6. Wind op zee

De energietransitie speelt zich niet alleen af op land. De Noordzee levert een belangrijke bijdrage die alleen nog maar zal toenemen. Er worden grote maatschappelijke investeringen gedaan om duurzame energieproductie op zee te realiseren. Dit 'spel' wordt nu vooral door internationale partijen gespeeld. Ook Energie Samen wil hier graag een bijdrage aan leveren. Met onze sterke Nederlandse binding kunnen wij dat beter omdat we meer gemotiveerd zijn de gemeenschap te betrekken, natuurinclusief te ontwikkelen en leveringszekerheid en betaalbaarheid te bieden.

Er zijn al goede voorbeelden in Europa, zoals:

- Windpark Middelgrunden (40 MW), bij Kopenhagen,
- België: daar heeft burgerparticipatie een wettelijke plek in de tenders voor wind op zee.

Onze doelstelling is het ontwikkelen en exploiteren van coöperatieve windenergieprojecten op zee gebaseerd op het ONS (Onze Noordzee Stroom) - concept.:

Figuur 2: De vier pijlers van het ONS concept

Standpunt Energie Samen

Betrek de Nederlandse samenleving bij wind op zee, borg natuurinclusief ontwikkelen en leveringszekerheid voor Nederland.

Vroeg of laat leidt dat tot meer draagvlak voor wind op zee en daarmee tot een grotere kans op een succesvolle energietransitie en transitie van de keten (sectoren).

Stand van zaken lobby

- Er wordt samengewerkt in de lobby op Europees niveau om burgerparticipatie belangrijker te maken in tenders.
- Samen met Windunie zijn we een lobby gestart voor maatschappelijke criteria in tenders voor wind op zee.

Relevante documenten

- [Windpark Middelgrunden \(website\)](#)
- [Lancering Burgerwind op Zee \(België, webpagina\)](#)

Colofon

Contact

Ries.verhoeven@energiesamen.nu
www.energiesamen.nu

Auteurs

Tammo Hoekstra
Ries Verhoeven

